

Jövedéki termékkörök

A jövedéki adóról szóló 2016. évi LXVIII. törvényben (a továbbiakban: Jöt.) egyértelműen megjelölésre került ezen jogszabály tárgyi hatályát alkotó termékek köre. A meghatározott termékkörök teljes mértékben EU-kompatibilisek, a vonatkozó irányelvi szabályoknak mindenben megfelelnek. Az Európai Unió e jogterület szabályozására a konkrét előírások mellett bizonyos területeken keretszabályokat alkalmaz. Ez azt jelenti, hogy az egyes tagállamok részére adott területen a szabályok kialakításában több-kevesebb mozgástér biztosított, így – a vonatkozó irányelvek megsértése nélkül – a tagállami sajátosságoknak megfelelően alakítható ki a belföldi szabályozás. Ez teszi lehetővé például az egyes termékkörök viszonylagos variálhatóságát is.

A hatályos Jöt-ben az árumegnevezés és adómérték megállapítása – a dohánygyártmányok kivételével – a termékek KN-kódjai alapján történik. A KN-kód a vám- és a statisztikai nómenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló 1987. július 23-i 2658/87/EGK tanácsi rendelet 1. melléklete szerinti Kombinált Nómenklatúrában meghatározott áruazonosító szám. A jövedéki szabályozásban a KN-kódok kizárólag nyolc számjegyes bontásban jelennek meg. Ennek oka, hogy a teljes körű elektronizációhoz, illetve a különböző rendszerek kommunikációjához alapvető fontosságú az azonos karakterszám (pl. elektronikus nyilvántartásban, adatküldésben, engedélyben, stb.).

Miután a Jöt. több, mint 400 KN-kódot használ, a nyolc számjegyű KN-kódok használatát jelentős mértékben megkönnyíti a KN-kód intervallumok alkalmazása. A Jöt-ben egy adott KN-kód intervallumra támasztott rendelkezés a kezdő, a végső, és e kettő között a Kombinált Nómenklatúrában felsorolt valamennyi 8 számjegyű KN-kódra vonatkozik.

A Jöt-ben a termékköröket, illetve az egyes konkrét jövedéki termékeket (például: benzin, E85, stb.) egyaránt az értelmező rendelkezésekben (3. §) határozták meg. Az értelmező rendelkezések felépítése differenciált: a Jöt. 3. § első bekezdése az általános érvényű fogalmakat tartalmazza, második az energiatermékekre, harmadik az alkoholt tartalmazó árukra, negyedik a dohánygyártmányokra vonatkozik. Az egyes fejezetekben a definíciók ABC-sorrendben kerültek feltüntetésre.

A Jöt. 3. § (1) bekezdés 29. pontja szerint a jövedéki termékek a következők: az energiatermék, a sör, a csendes és habzóbor, az egyéb csendes és habzó erjesztett ital, a köztes alkoholtermék, az alkoholtermék és a dohánygyártmány.

I. Energiatermék

A Jöt-ben ezen címszó alatt található felsorolás az ágazat alá tartozó termékek legbővebb halmazát alkotja. A konkrétan nevesített energiatermékeken kívül a Jöt. szerint energiaterméknek minősül minden, üzemanyag, vagy tüzelési-fűtési célra kínált, értékesített, vagy felhasznált termék.

Az energiatermékeken belül egy szűkebb halmazt képez az ellenőrzött energiatermékek köre. A „hagyományosan” ellenőrzött termékek (pl. benzin, gázolaj, fűtőolaj) mellett itt kerülnek megemlíésre az üzemanyag, illetve tüzelő-fűtőanyag célra gyártott, vagy ilyen céllal külföldről behozott növényi olajok, a biodízel (FAMAE), és az alkoholos üzemanyagok (pl. E85).

Az egyéb ellenőrzött ásványolaj termék kategória az ellenőrzött energiatermékekben belül gyakorlatilag változatlan módon megmaradt, csakúgy, mint a megfigyelt termékek köre. Az ezekben bekövetkezett módosítások pusztán a fentebb leírt, a jogszabályban a KN-kódra történő átállásból adódtak.

Ezen termékkörök elemei jellemzően nem üzemanyag- vagy tüzelési-fűtési célú termékek, hanem általában az ipar egyéb területein (pl. festékipar, vegyipar, stb.) alkalmazzák őket, ennek megfelelően az ilyen termékek nem is adómértékesek. Elsődlegesen a felhasználói engedélyes és a nyilvántartásba vett felhasználói tevékenység tekintetében bírnak jelentőséggel, ahol felhasználásukhoz alapvetően nem kötődik adófizetési kötelezettség.

II. Sör

E termékkörök definíciója a Jöt-ben:

Sör:

A 2203 00 01-2203 00 10 KN-kód szerinti termék, továbbá a 2206 00 31-2206 00 89 KN-kód szerinti termékek közül a 2203 00 01-2203 00 10 KN-kód szerinti és az alkoholmentes italok elegye, feltéve, hogy a termék tényleges alkoholtartalma mindkét esetben meghaladja a 0,5 térfogatszázalékot.

Jövedéki szempontból a „hagyományos” eljárással készült és az ízesített termékek egyaránt sörnek tekintendők.

III. Sörön kívüli erjesztett italok: habzó- és csendes bor, illetve erjesztett ital

Habzóbor

A Jöt. szerint a habzóbor definíciója:

2204 10 11-2204 21 09, 2204 29 10, 2205 10 10-2205 90 90 KN-kód szerinti olyan termék, amely dróttal, szalaggal vagy más módon rögzített, gomba formájú dugóval lezárt palackban van, vagy benne a 20 °C-on oldott állapotban jelen lévő szén-dioxid által előidézett túlnyomás 3 bar vagy annál nagyobb, és tényleges alkoholtartalma 1,2 térfogatszázaléknál több, de legfeljebb 15 térfogatszázalék, feltéve, hogy a végtermékben található alkohol teljes mértékben erjedésből származik.

A Jöt. szerinti habzóbor (mely nem összekeverendő a tarifális értelemben vett habzóborral!) alapvetően a borszakmai szabályok szerinti, szőlőborból készült pezsgő termékkört öleli fel, kiegészülve a kisebb nyomású, de azonos (hasonló) megjelenésű gyöngyöző borokkal.

E termék kategória alá történő besorolás hármas kritériumrendszerben történik a következők szerint (a lépések természetesen felcserélhetők):

- A KN-kód vizsgálata.

Habzóbornak történő minősítés csak a következő KN-kód alá történő besorolás esetén jöhet egyáltalán szóba:

2204 10 11	2204 10 93	2204 21 06
2204 10 13	2204 10 94	2204 21 07
2204 10 15	2204 10 96	2204 21 08
2204 10 91	2204 10 98	2204 21 09

2204 29 10
2205 10 10

2205 10 90
2205 90 10

2205 90 90

- A habzóbornak történő minősítés folyamatában a következő lépés a termék alkoholtartalmának, illetve az alkoholtartalom eredetének vizsgálata. A habzóbor tényleges alkoholtartalma 1,2 térfogatszázaléknál több, de legfeljebb 15 térfogatszázalék lehet, és a végtermékben található alkohol teljes mértékben erjedésből származhat.

- Az elhatároláshoz hozzátartozik még a kiserelés vizsgálata. Amennyiben a termék dróttal, szalaggal vagy más módon rögzített, gomba formájú dugóval lezárt palackban van, habzóbornak minősül. A másként kiserelt, fenti pontok szerinti kritériumoknak egyaránt megfelelő termék abban az esetben minősülhet habzóbornak, ha 20 °C-on oldott állapotban jelen lévő szén-dioxid által előidézett túlnyomása 3 bar vagy annál nagyobb.

Egyéb habzó erjesztett ital

E termékkör definíciója a Jöt-ben:

A habzóbor kivételével a 2204 10 11-2204 21 09, 2204 29 10, 2205 10 10-2205 90 90, 2206 00 31-2206 00 39 KN-kód szerinti olyan termék, amely dróttal, szalaggal vagy más módon rögzített, gomba formájú dugóval lezárt palackban van, vagy benne a 20 °C-on oldott állapotban jelen lévő szén-dioxid által előidézett túlnyomás 3 bar vagy annál nagyobb, és tényleges alkoholtartalma 1,2 térfogatszázaléknál több, de legfeljebb 13 térfogatszázalék, vagy tényleges alkoholtartalma 13 térfogatszázaléknál több, de legfeljebb 15 térfogatszázalék, feltéve, hogy utóbbi esetben a végtermékben található alkohol teljes mértékben erjedésből származik.

Egyrészt ide tartoznak azon készítmények, melyek KN-kódja, kiserelése vagy túlnyomási értékei megfelelnek a habzóbornál megadottaknak, csak tartalmazznak nem erjedésből származó alkoholt is. Az ilyen termékek egyéb habzó erjesztett italnak minősülnek, amennyiben alkoholtartalmuk legfeljebb 13 térfogatszázalék.

Másrészt e termékkör felöleli a 2206 00 31 és 2206 00 39 KN-kódok alá tartozó, szintén a habzóbornál megadott kiserelési vagy túlnyomási feltételeknek megfelelő készítményeket. Ezek alkoholtartalma legfeljebb 13 térfogatszázalék, a kizárólagos erjedéssel készült italok esetén legfeljebb 15 térfogatszázalék lehet.

Csendes bor

E termékkör definíciója a Jöt-ben:

A habzóbor és az egyéb habzó erjesztett ital kivételével a 2204 10 11-2205 90 90 KN-kód szerinti olyan termék, amelynek

- a) tényleges alkoholtartalma 1,2 térfogatszázaléknál több, de legfeljebb 15 térfogatszázalék, feltéve, hogy a végtermékben található alkohol teljes mértékben erjedésből származik,*
- b) tényleges alkoholtartalma 15 térfogatszázaléknál több, de legfeljebb 18 térfogatszázalék, feltéve, hogy mindennemű alkoholtartalom-növelés nélkül állították elő és a végtermékben található alkohol teljes mértékben erjedésből származik.*

A termék-meghatározás szempontjából a csendes bor gyakorlatilag a hagyományos értelemben vett szőlőbort fedi le, figyelembe véve a habzóbornál és az egyéb habzó erjesztett italnál

kivételként támasztott termékek körét.

Egyéb csendes erjesztett ital

E termékkör definíciója a Jöt-ben:

- a)- a csendes és habzóbor, valamint az egyéb habzó erjesztett ital kivételével - a 2204 21 06-2205 90 90 KN-kód szerinti olyan termék, amelynek tényleges alkoholtartalma 1,2 térfogatszázaléknál több, de legfeljebb 10 térfogatszázalék,
- b) - a sör és az egyéb habzó erjesztett ital kivételével - a 2206 00 10-2206 00 89 KN-kód szerinti olyan termék, amelynek tényleges alkoholtartalma 1,2 térfogatszázaléknál több, de legfeljebb 10 térfogatszázalék, vagy tényleges alkoholtartalma 10 térfogatszázaléknál több, de legfeljebb 15 térfogatszázalék, feltéve, hogy utóbbi esetben a végtermékben található alkohol teljes mértékben erjedésből származik.

Egyéb csendes erjesztett italnak minősül minden, habzó terméknek nem minősülő, csendes boron kívüli erjesztett termék és a 2206-os nómenklatúra kód alá sorolandó, sörön kívüli termék a definícióban meghatározott alkoholtartalmi határértékeknek megfelelően.

IV. Köztes alkoholtermék

E termékkör definíciója a Jöt-ben:

A sör, a csendes és habzóbor, valamint az egyéb csendes és habzó erjesztett ital kivételével a 2204 10 11-2206 00 89 KN-kód szerinti olyan termék, amelynek tényleges alkoholtartalma 1,2 térfogatszázaléknál több, de legfeljebb 22 térfogatszázalék.

A köztes alkoholtermék a fenti II. és III. kategóriának nem megfelelő, erjesztett alkohol alapú termékeket gyűjti össze. A köztes alkoholterméknek minősülő áruk alkoholtartalmának felső határa nem változott, továbbra is 22 térfogatszázalék.

V. Alkoholtermék

Alkoholtermék:

- a) a 2204 10 11-2206 00 89 KN-kód szerinti olyan termék, amelynek tényleges alkoholtartalma meghaladja a 22 térfogatszázalékot,
- b) a 2207 10 00-2208 90 99 KN-kód szerinti olyan termék, amelynek tényleges alkoholtartalma meghaladja az 1,2 térfogatszázalékot,
- c) a 2207 10 00-2208 90 99 KN-kód szerinti terméket oldott vagy oldatlan állapotban tartalmazó olyan termék, amely nem tartozik az a) és b) pontban meghatározott KN-kódok alá és tényleges alkoholtartalma meghaladja az 1,2 térfogatszázalékot.

Alkoholtermékek esetén is megmaradt a jól ismert hármas felosztás, mely szintén követi az irányelvi szabályozást.

Ennek megfelelően alkoholterméknek minősülnek

- egyrészt a 22 térfogatszázalékot meghaladó alkoholtartalmú erjesztett italok (pl. alkohollal erősített bor)
- másrészt a köztudatban is alkoholterméknek aposztrofált termékek, pl. finomszesz, „égetett” szesz, pálinkák, párlatok, denaturált szesz, stb.
- minden olyan termék, mely a fentiekén kívül kis mennyiségű (legalább 1,2 tf%) etilalkoholt tartalmaz. Például: E85 üzemanyag, alkoholos tinktúrák, egyes gyógyszerek, étrend-kiegészítők, aromák, egyes mosó- vagy tisztítókészítmények, stb.

Az eltérő típusú alkoholtermékekre természetesen eltérő szabályozás is vonatkozik, az engedélyezés, a zárjegykötelesség, a kereskedelmi tevékenység engedélykötelezettsége, stb. területén.

VI. Dohánygyártmányok

A jövedéki szabályozásban dohánygyártmányként a cigaretta, a szivar, szivarka, a finomra vágott fogyasztási dohány, az egyéb fogyasztási dohány, a töltőfolyadék és az új dohánytermék-kategóriák kerültek nevesítésre. Nem minősülnek dohánygyártmánynak ugyanakkor a kizárólag gyógyászati célra használt, gyógyhatású anyagot tartalmazó termékek, amelyek nem tartalmaznak dohányt és a külön jogszabályban meghatározott hatáság által kiadott hatályos forgalomba hozatali engedéllyel rendelkeznek.

Az egyes kategóriák tehát a következők:

Szivar, szivarka:

- a) a természetes dohánylevelekből álló külső borítékkal rendelkező dohányrúd,
- b) a kocsányozott dohánykeverékből készült szivarbélből, valamint a szivar szokásos színével megegyező színű, regenerált dohánylevélből készült, és a terméket - adott esetben a füstszűrőt is beleértve, a szopókával ellátott szivaroknál azonban a szopóka kivételével - teljesen körülölelő, külső borítékból álló dohányrúd, amelynek tömege - füstszűrő vagy szopóka nélkül - legalább 2,3 gramm és legfeljebb 10 gramm, valamint amely hosszának legalább egyharmadánál mért kerülete eléri a 34 millimétert,
- c) az olyan termék, amely teljesen vagy részben dohánytól eltérő anyagot tartalmaz, de egyébként megfelel az a) és b) pontban meghatározott kritériumoknak;

Cigaretta:

- a) a dohányrúd, amely meglévő állapotában dohányzásra alkalmas és nem minősül szivarnak vagy szivarkának,
- b) a dohányrúd, amelyet egyszerű, nem ipari eljárással cigarettapapír-hüvelybe töltenek, vagy cigarettapapírlappal körbevesznek,
- c) az olyan termék, amely teljesen vagy részben dohánytól eltérő anyagot tartalmaz, de egyébként megfelel az a)-b) pontban meghatározott kritériumoknak;

Fontos, hogy a Jöt.-ben definiált elektromos cigaretta nem minősül cigarettának!

Finomra vágott fogyasztási dohány:

- a) olyan, további ipari feldolgozás nélkül dohányzásra alkalmas kész dohányvágat, amelyben a dohányrészecskék tömegének több mint 25 százaléka kisebb, mint 1,5 milliméter szélességűre vágott,
- b) az olyan termék, amely teljesen vagy részben dohánytól eltérő anyagot tartalmaz, de egyébként megfelel az a) pontban meghatározott kritériumoknak;

Egyéb fogyasztási dohány:

- a) a finomra vágott fogyasztási dohányon kívüli, további ipari feldolgozás nélkül dohányzásra alkalmas kész dohányvágat,
- b) az olyan termék, amely teljesen vagy részben dohánytól eltérő anyagot tartalmaz, de egyébként megfelel az a) pontban meghatározott kritériumoknak;

Az egyértelműség kedvéért a jogalkotó a kész dohányvágat fogalmát is felvette a Jöt-be a következők szerint:

Kész dohányvágat: olyan dohánygyártmány, amely pipadohány esetében pipában történő elszívásra, cigarettadohány esetében kézi töltésű cigaretta elkészítésére szolgál, beleértve a dohányzásra alkalmas, ilyenkénti értékesítésre felkínált dohánytörmelüket is.

Töltőfolyadék:

Olyan nikotintartalmú folyadék, amely az elektronikus cigarettába a gyártási folyamat során töltenek be, ideértve az elektronikus cigaretta utántöltésére szolgáló folyadékot is.

Az egyértelműség kedvéért a jogalkotó az elektronikus cigaretta fogalmát is felvette a Jöt-be a következők szerint:

Elektronikus cigaretta: a nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló törvény szerinti elektronikus cigaretta, utántöltő flakon és dohányzást imitáló elektronikus eszköz.

Fontos azonban kiemelni, hogy az elektronikus cigaretta önmagában nem jövedéki termék, csak az abban lévő, illetve az ahhoz gyártott, Jöt. szerinti töltőfolyadék.

Új dohánytermék-kategóriák:

A Jöt. szerint cigarettának, szivarnak, szivarkának, fogyasztási dohánynak vagy töltőfolyadéknak nem minősülő, a nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló törvényben ekként meghatározott dohánytermék.

Fontos kiemelni, hogy a nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló törvényben meghatározott dohánytermékek köre nem azonos a Jöt. szerint dohánygyártmányoknak tekintendő termékek körével. Míg a Jöt. szerinti dohánygyártmány a dohánytól teljesen eltérő anyagot is takarhat, addig a kapcsolódó jogszabály szerinti dohánytermék alapja csak dohány lehet.

Nemzeti Adó- és Vámhivatal